

Excision av hudförändringar på VC Finspång mellan 2018-2021

Sammanfattning

I hela världen ökar incidensen av basaliom, skivepitelcancer och melanom. Primärvårdsläkare spelar en central roll vid diagnostiseringen då är det oftast den som träffar patienten först. Förutom att upptäcka hudcancer är det också viktigt att i så hög grad som möjligt excidera maligna hudförändringar och inte benigna för att hushålla med sjukvårdens tid och resurser.

Syfte med denna studie var att analysera hur stor andel av borttagna hudförändringar visade sig premaligna eller maligna och undersöka samstämmigheten mellan bedömningen i patientjournalen på vårdcentralen, i remissinformationen till patologen och patologens bedömning. Vi studerade retroaktivt alla borttagna hudförändringar på Vårdcentralen i Finspång mellan 2018-01-01 t.o.m. 2021-06-30 och sorterade dem två grupper, den ena benigna och den andra gruppen premaligna och maligna.

Resultatet visade att av alla 160 borttagna lesioner var 70 premaligna eller maligna. Överlag har undersökande läkare uttryckt misstanke om malignitet och premalignitet betydligt oftare i remissen till patologen än i journaltexten. När läkare misstänkte hud premalignitet eller malignitet i journalsystem var sannolikheten hög att patologens undersökning bekräftade misstanken ($p < 0,001$). Svagare koppling sågs mellan frågeställning angiven i remissen till patologen och diagnosutfallet grundat på den histopatologiska undersökningen ($p < 0,044$). Det var något vanligare med premalignitet och malignitet hos män än hos kvinnor, men skillnaden var inte statistiskt signifikant ($p < 0,262$). Av alla premaligna och maligna hudförändringar var 76,8 % radikalt bortopererade, men inte heller detta var inte statistiskt signifikant ($p < 0,264$). Däremot kunde man se starkt samband mellan stigande ålder och risken att borttagen hudförändring faktisk var premalign eller malign ($p < 0,001$).

Flera och större studier behövs för att kunna jämföra hur ofta primärvården i Sverige opererar hudförändringar radikalt och kunna examinera hur stor andel av hudförändringar man tar bort som visar sig vara premaligna eller maligna. Ytterligare forskning skulle då kunna belysa om allmänläkare är tillräckligt kunniga för att fortsatt operera hudförändringar, eller om det skulle bli effektivare att träna några allmänläkare att operera, alternativt flytta hudoperationer till specialistvården.